

En Çok Kitapları Sevdim

– sahara · 24 Mart 2017

Hava kirliliğinin hiç olmadığı bakir toprakları, o yörelerde yaşayanlarca hiç bilinmediği yerler düşünün bir an. Yer yeşil, gök mavinin olduğu yerleri. Güneşli bir haziran ortasındasınız. Kara Deniz Bölgesinin yüksek yaylalarında. Yeşil çimenler ve çimenlerle beraber büyümüş boy atmış çevrelerine hoş kokular seçen bin bir renkte çiçekler. Gök kuşağının tüm renklerinin farklı tonlarını yansıtıyorlar. Mavinin her tonunda, beyazın hiç kirlenmemişi, sarı rengin en parlak ve kırmızı ile pembenin göz kamaştırıcı özelliklerine sahip çiçekler çevrenizde. Düzlükler alabildiğine geniş ve engin. Yayla kuşları uçuşuyor yeşil çimenlerin ve çiçek denizinin aralarında. Tek tek ve kümeler halinde. Bir an sırt üstü yatıp masmavi gökyüzünü seyre diyorsunuz. Çok yükseklerde beyaz bulutlar dans ediyor. Ara ara gözlerinizi yumup iç sesinizi dinliyorsunuz. Yüzünüz hafif esen serin yayla rüzgârını hissediyorsunuz. Böylesi bir ortamda bulunmanın mutluluğunu hücre ve sinirlerinizin son noktasına kadar duyumsuyorsunuz. Nerede olduğunuzu unutuyorsunuz. Bir başka gün, yine doğanın kucağındasınız, daha çok iğne yapraklı ağaçların oluşturduğu ormanlarla kaplı dağların yamaçlarında ulu bir ormanın derinliklerinde. Vahşi doğanın tam ortasında. İnsan seslerinden irak güzel bir yurt köşesinde. Dağın doruklarından kopan eren rüzgâr çam ve ladin ağaçlarının arasından akarken tanımsız tınısıyla doğanın müziğini terennüm ediyor. İçinize garip bir korku düşüyor. Ormanın derinliklerinde ne olur ne olmaz! Doğanın gerçek sahiplerinin yaşam alanlarını ihlal etmiş olma tehlikesi var. İnsanın insana yaptığı hoyratlığı doğadaki canlılar ne birbirlerine karşı ne de biz insanlara karşı yaparlar. Korkunuzun yersiz olduğunu hissedip, yürüyüşe devam ediyorsunuz. Kayaların altında kudretten yeryüzüne çıkan bir pınar hemen önünüzde nazlı nazlı akıyor kendi şarkısını söyleyerek. Kim bilir hangi çoban kondurmuş pınarın yalağını. Pınarın soğuk suyundan kana kana içip doğanın tam göbeğinde bulunmanın dinlendirici güzelliğini yaşayıp, günlük yaşamın beyninizde, ruhunuzda oluşturduğu tüm olumsuzluklardan azat olarak akşam ediyorsunuz. Sakin yayla düzlüklerinde çiçekler arasında, ak köpükleriyle akan bir çağlayanı seyrederken ve yemyeşil ormanlarda rüzgârın sesini dinlerken edindiğim tatlara özgü hoş duyguları kütüphanelerde de hissederim. Birkaç ay kalmak üzere bulunduğum kentlerde bile öncelikle yaptığım işlerin başında o kentin kütüphanesine üye olmak gelir. Kütüphaneye girdiğimde bütün bölümleri ayrı ayrı dolaşır beni hiç aldatmayan sessiz dostlarımı, kitapları ziyaret ederim. Adlarını söyleyerek sohbet başlarım onlarla. Bazılarına dokunur, ön ve arka yüzlerine göz atar hal ve hatırlarını sorarım. Bana uzaktan göz kırpanlar olur. Onların da yanlarına giderim. Aralarına yeni katılan dostlarla tanışırım. Yıllar öncesine dayanan eski dostlarımla yarenlik etmenin tadı bir başkadır. Kütüphaneden ayrılırken yanımda kalmasına izin verilen üç dostumla güle oynaya evin yolunu tutarım. Öğretmenlik yaptığım yıllarda zaman zaman benim çiçekler has sevgiler beslediğim öğrencilerimle de kütüphaneleri ziyaret ettik. Okumayı seven dostlarımla da böylesi ziyaretlerim oldu. Doğayla baş başa kaldığım zamanlarda tattığım bir unutulmaz mutluluğu bir de kütüphanelerde kitap dostlarımla arasında tattım yıllarca. Doğa ve kütüphane sevgisinin kalbimde, ruhumda doruk yaptığı yerlerden birisi de büyük kentlerde açılan kitap fuarlarıdır. Hayli zaman önce doksanlı yılların sonları İstanbul'da bir sezonluk öğretmenlik yapma serüvenim oldu. O yıllarda kitap

fuarı, İstanbul'un orta bir yerinde Beyoğlu'nda açılmıştı. Yüksek öğrenimini İstanbul'da yapan oğlumla sisli bir aralık öğleden sonrasında fuara vardık. Büyük bir insan kalabalığı. Günün son saatleri. Büyük kent insanının bir an önce trafik karmaşası arasından sıyrılıp evlerine gitme telaşında. Biz de aynı kaygılar içindeyiz. Zamanımız çok az. Kendime ve oğluma bazı kitaplar seçtik. Altmış mevcutlu sınıflıma ikinci sınıfları okutuyorum. Kısa bir süre sonra birkaç ay önce tanıştığım öğrencilerimden ayrılacağım. En iyi hediye kitaptır düşüncesiyle sınıf mevcuduna denk gelecek sayıda çocuk kitabı aldım. Ertesi gün okula gittiğimde böyle bir eylemi öğretmen arkadaşlar takdir etti, saygı ve hayranlıkla karşıladılar. Hele sınıfa varıp kitapları öğrencilerime dağıttığım zaman, onların yüzlerindeki gülümsemeleri gözlerindeki mutlu bakışları unutmam mümkün değil. Daha sonraki yıllarda, ikamet ettiğim Kocaeli'nde de kitap fuarı açıldı her yıl. Mayıs sonunda açılan fuarımızın açılış gününü müminlerin bayram günlerini bekleme zamanlarında hissettikleri duygulara eş heyecanlarla beklerim. Alacağım kitapların listesini yaparım. Cebime satın alacağım kitaplar için bir bütçe hazırlarım. Tüm bunlar evdeki kurgularım olur. Kitap fuarına girdiğim ana kadar sürer planımın geçerliliği. O stant senin bu stant benim derken uğramadığım stant kalmaz. Hele sahaflarla kısa da olsa sohbet etmeden geçemem. Ellerimde kalabalık bir ailede hafta pazarında alış-veriş yapan annelerin poşetleri hacminde poşetlerle fuardan ayrılırım. Ayakta duracak halim kalmaz. Kitap için ayırdığım paranın misliyle harcama yaptığımı ancak evde anlarım. Bu uygulamam her yıl sekmeden devam eder.Sadece iki tür insan kalabalıkları mutlu eder beni. Kitap fuarlarındaki insan kalabalıkları. Okumaya, kitaba sevdalı insanların arasında bulunmakla uçsuz sevinçler yaşarım. Okuyan, görüşlerini yenileyen, kendiyle barışık insanlardan kime zarar gelir. O insanlar sevilmez mi? Bir de okul ortamındaki öğrenci kalabalıklarının içinde olmakla mutlu olurum. Güzelim öğrencilerin tasasız, neşeli halleri gülüp şakalaşmaları... Bunları izlemek rüyalar âleminde cenneti görmek gibi bir şey. Hele sınıf ortamında yeni bilgiler öğrenmeye, beğenilen davranışlar edinmeye, algılamaya meraklı öğrencilerin gözlerinden yansıyan parlak ışık tin dünyamdaki tüm acılarımı unutturur. Çocuklara, yeni kuşaklara olan sevgi ve ilgimi anlatmak bu öykünün sınırlarını zorlar. Biz dönelim kitap fuarlarına. Tüyap Kitap Fuarı'na yaptığım ziyarete. Bir akraba düğününe icabet etmek için İstanbul'dayım. Normalde yetmiş-seksen dakikada gidilebilecek yolu ancak yüz elli dakikada bitirdik. Yollardaki trafiğin sıkışıklığı, atlatılan tehlikeler her İstanbul seyahatimde bu Dünya güzeli kente olan sevgimi adeta törpülüyor. Büyük oğlum, 'Babacığım, yarın düğün akşama doğru başlıyor. İsterseniz birkaç saatliğine de olsa kitap fuarına gidelim mi?' diye bir öneri getirdi. 'Körün aradığı bir göz Mevla'm vermiş iki göz...' Neden olmasın. Trafikte sıkışmamak adına fuara Metro ile gittik. Hava güneşli ama soğuk. Olsun. Büyük bir insan kalabalığı bizimle aynı amaç doğrultusunda yolculuk yapıyor. Fuara gitmeyi düşünmemiştim. Nasılsa mayısta Kocaeli kitap Fuarı'na katılıyorum. Böylesi bir ziyaret planlasaydım sanal ortamda tanıştığım şair-yazar arkadaşların stantlarının adlarını not eder. Onlarla buluşma şansını yakalayabilirdim. Kismet. Umarım bir tanıdık dostla buluşma şansım olur. Beylikdüzü'nde, geniş bir alana kurulmuş fuar. Ziyaretçiler, yediden-yetmişe her yaştan küçük- büyük, kadın-erkek güzel bir kalabalığı oluşturuyor. Kalabalık ne büyük bir kalabalık. Herkes sakın, mesafeli ve uygarca davranışlar içinde. Bir karınca yuvası disiplini içinde kimse kimseyi en ufak bir biçimde rahatsız etmeden dolaşıyorlar. İşte böylesi kitap sevdalısı kalabalıkları gözlemlemek, onlarla aynı havayı teneffüs etmekle en mutlu olduğum anları yaşarım.Salonları, kitap stantlarını bir bir dolaştık oğlumla. O da benim gibi kitap sevdalısı. 'Kitaplar bir

limandı benim için. Kitaplarda yaşadım ve kitaplardaki insanları sokaklardakilerden daha çok sevdim.' Cemil Meriç bu görüşleriyle benim de duygularına tercüman oluyor. Ne çok dostumla buluştum kitap stantlarında. Önce Rus dostlarımı gördüm. Bir araya toplanmış yarenlik ediyorlardı. Kimler mi vardı? Puşkin, Gogol, Tolstoy, Dostoyevski, Pasternak, Gorki, Çehov, Sholohov, Soljenistin... Hepsiyle kısa kısa sohbetler ettim. Fransız dostlarım az ilerdelerdi. Montaigne, La Martin, Hugo, Stendal, France, Zola, Camus ayaküstü konuşuyorlardı. Onlarla da merhabalaştım. İngilizler az ilerde her zamanki soylu duruşlarıyla bana el salladılar, tebessüm ettiler. Kipling, Woolf, Shakespeare, Dickens, Eliot'u gördüm bir an. Daha ileride Almanlar vardı. Sosisle ekmeğe yiyip çay içiyorlardı. Önce Tomas Mann ve Hesse'yi gördüm. Brech, Kafka kafa kafaya vermiş kendi aralarında konuşuyorlardı. Zweig garip garip kendi iç âlemine dalmış kendi halinde duruyordu. İkinci Dünya Savaşı'nın ruhunda yarattığı acıları hala yaşıyor bir hali vardı. Kafka, o ezik ve silik halini üzerinden bir türlü atamamıştı. Goethe ve Schiller şiirde romantizm üzerine konuşuyorlardı. Amerikalı yazarlarla karşılaştım başka bir stantta. Mark Twin, Faulkner, Hemingway, Steinberg, kaba İngilizce ile gür sesle sohbet ediyorlardı. Hemen yanı başlarında Marquez muzipçe gülüyordu. O'na 'Kırmızı Pazartesi' romanını ne kadar gerçekçi anlatışına olan hayranlığımı belirttim. Neruda, coşmuş Borges, Paz ve başka arkadaşlarına şiirler okuyordu. Bu arada Hamsun, Maolof, Show, Güney Afrikalı Gordimer, Çinli Mo Von'u dostlarının arasında tur atıyorlardı. Orhan Pamuk kalem dostlarına benim gibi uzaktan el sallıyordu... Bizden kimleri mi gördüm. Namık Kemal'den, Orhan Veli'ye, Nazımdan, Korkmazgil' kadar ne çok şair dostla selamlaştım. Bazılarının ellerini sıktım. Güntekin, Karay, Ataç, Ömer Seyfettin, Fikret bir aradalardı. Attila İlhan ve Nesin ne konuşuyorlardı farkına varamadım. Abasıyanık, Eyüpoğlu bana Orhan Kemal ve Yaşar Kemalleri sordular. Seslerini duymasan bile işaret diliyle anlaştık hepsiyle. Bizimkiler büyük bir kalabalık oluşturmuşlardı. Ne de olsa ev sahibiydiler. Hepsi az sonra dünya barışı konulu bir toplantıya katılacaklardı. Zamanları kısıtlıydı. Benim de zamanım azdı. Dostlarımla göz göze gelerek vedalaştım. Hepsinin gözlerinin içi gülüyordu. Onlarla buluşmakla düne göre kendimi daha donanımlı hissettim. Bizden ve yabancı dostlardan öykü kitapları aldım. Torunlarıma da düzeylerine göre kitap seçtim. Fuar alanındaki beni hiç rahatsız etmeyen kalabalık daha da arttı. Dönüş için dışarı çıktık. Aman ne kalabalık ne kalabalık. Merdivenden karşıya geçeceğiz. Aşırı izdihamdan gidenler ve dönenler basamaklarda ve merdivenin üstünde kilitlendik. Ne ileri ne geri gidilebiliyor. Ayak ayak ilerleyebiliyoruz. Kalabalığın içinde sıkışma, nefessiz kalma tehlikesi bizden uzak değil. Köprüyü yarılдық. Bir an köprünün sallandığını hissettim ayaklarımın altında. Acaba baş dönmesi mi yaşıyorum kuşkusuna kapıldım. Bu güne kadar baş dönmesi, göz kararması yaşamadım. Biraz sonra köprü alenen sallanmaya başladı. Korktuk. Birbirimize: 'Sakin panik yapmayın...' Uyarıları yaparak geçişimizi tamamladık. Bu durumları yaşamamıza karşın içimde büyük bir mutluluk vardı. Benim ülkemde de insanlar okumaya, kitaba nihayet âşık olmuşlar. Saatlerce tıkanan trafiğe aldırmadan kitaplara, aydınlığa, ışığa koşuyorlar. Böylesine kitap sevdalısı kalabalığı görünce yarınları olan güvenin kat kat arttı. Çünkü okuyan bir toplum er geç barış içinde bir arada yaşama olgunluğuna erişir. Sorunlarını dövüşerek değil konuşarak çözer...